

מראי מקומות- מנחות ע"ג

יקריבו לד' לעולה, א"כ י"ל דהכוונה הוא על ההקדש עצמו בשעת הקדישו, דמיד חל בו חלות קדושת עולה. אבל אי נימא דהא דשלמי עכו"ם עולות הוא מצד הסברא, ומשום דעכו"ם לבו לשמים, הנה בעצם שפיר מצי עכו"ם להתפייס קדושת שלמים, ורק דאנן סהדי דעכו"ם לבו לשמים, וכוונתו להקריב כליל לגבוה, ואע"פ שהוא עומד וצווח דהקדיש לשלמים, מ"מ אין אנו משגיחין בדבריו, ומשום דאנן סהדי דלבו לשמים, וזהו רק בשעת הקרבה, דאז דין עלינו לעשותו עולה. אבל קודם לכן, הלא אין נפק"מ לנו, א"כ שפיר י"ל דעד שעת ההקרבה באמת חל על הקרבן דין שלמים, ורק בשעת ההקרבה אנו חייבין לעשותו עולה [ובאמת סברא זו צ"ע, ולכאור' ה"י שייך לתלות להיפוך, ויש לעי' בזה].

איבעית אימא קרא ואיבעית אימא סברא, (ד) וכו'- כ' הקרן אורה דלכאור' איכא נפק"מ בהני תרי טעמי, דלמ"ד סברא, לא אמר ר' הונא אלא אם נדר סתם שלמים, אז אמרי' דכוונתו לשמים, אבל אם אמר בשעת נדרו בפירוש דמקדישו ע"מ שהכהן יאכל הבשר, אז באמת הוי הקרבן שלמים (וזהו דלא כדברי המקור ברוך הנ"ל, דס"ל דאפי' צווח ואומר דכוונתו לשלמים, אנן סהדי דכוונתו לעולה), משא"כ למ"ד דנלמד מקרא, דאז לא אכפת לן מה שאמר בפירוש, דלא ה"י דין בכוונתו, אלא דגזיה"כ הוא דהוי עולה.

נתנן לישראל, ישראל אוכלן- פרש"י בכת"י, (ה) לישראל לאפוקי עכו"ם, דלא ספנין קדשים לו, דערל אסור בקדשים. והק' בחי' הגרי"ז, האם כל פסולו רק משום שערל פסול בקדשים, תיפוק ל"י דאינו מתקיים הדין אכילה דקדשים, דהא אפי' פסוה"מ, דמותר לזר ולטמא, מ"מ אסור לעכו"ם, משום ואכלת ולא לכלביך, דאי"ז חשוב אכילה כלל, והניח בקו'.

ע"מ שיתכפר בהן ישראל, ישראל אוכלן, (ו) **ע"מ שיתכפר בהן כהן, כהן אוכלן- ע' בחי' הגרי"ז** דהק' דמאי חידוש יש בע"מ שיתכפר

(א) יכול לא יחלקו בקדשי קדשים, אבל יחלקו בקדשים קלים, וכו'- פרש"י, כגון שלמים כנגד תודה. וכ' הקרן אורה דלאו דוקא נקט תודה כנגד שלמים, דאף שלמים כנגד שלמים אין מחלקין (וכ"כ רש"י בכת"י בפירוש), ונקט רש"י תודה כנגד שלמים משום דקרא דממנו ילפי' קק"ל היינו מדכתי' ואם על תודה וכו'. והעיר דהרמב"ם כ' דין קק"ל לענין חזה ושוק, דהיינו חלק הכהנים דאי' בקק"ל, ומשמע דהא דאין חולקין הוא רק בחלק הכהנים, אבל בחלק הבעלים שפיר חולקין בקק"ל. אלא דכ' דזה אינו, ומה דהרמב"ם נקט חזה ושוק, היינו משום דהמקור דהא דאין חולקין נלמד מהא דכתי' בכהנים, אבל שפיר שייך גם אצל חלק הבעלים. וביאר דהיינו משום דגם אצל הבעלים לאו ממונו הוא [ולכאור' באמת תלוי במה טעם דין זה דאין חולקין, וע' מש"כ לעיל מהשפ"א], ולכן אינו יכול לחלקו, וע"ש שביאר דזהו גופא המקור דאין הקרבן של הבעלים.

(ב) **סד"א ואכלו אותם אשר כופר בהם אמר רחמנא, והאי להתיר קא אתיא- ע' בעולת שלמה שכ' דמשמע מכאן דמנחת נדבה באה לכפרה, אלא דכ' דאינו יודע על מה מכפרת, דלא מצינו אלא בעולה שמכפרת על עשה ועל לאו הניתק לעשה, ואף בשלמים לא מצינו דמכפר, וצ"ע.**

(ג) **שלמי העובדי כוכבים עולות- ע' במקור ברוך (א', י"א, ד"ה והנראה ל"י) שחקר בהא דאמרי' דשלמי עכו"ם עולות הן, האם הביאור דמיד שהקדיש שלמים נעשים עולות בשעת הקדישה, או דלמא דכשהעכו"ם הקדיש השלמים, דין שלמים חלה עליהם באמירת פיו, ונתפסת שפיר דין שלמים, ורק בשעת הקרבה, אז דין עלינו שאנחנו מחויבים לעשות ולהקריב מהשלמים עולות. וכ' דהנפק"מ בזה הוא למ"ד דמועלין בקדשי עכו"ם, האם מועלין בהן עד שעת הקרבה או לא (דקדשים קלים אין מועלין בהן עד זריקת הדם). וכ' דלכאור' תלוי בטעמי דשלמי עכו"ם עולות, דאם הטעם הוא משום דכתי' אשר**

מקדיש סתם הקדש, ואי"ז הקרבה כלל שם עכו"ם, דלא שייך כלל להבעלים, ולמה לן קרא לרבווי, ולכן ע"כ קאי אליבא דרבי, דלדידי איכא דין בעלים בקרבן עצים, ולכן צריך לריבוי.

(א) ר"ע אומר אשר יקריבו לדי' לעולה, אין לי אלא עולה בלבד - ע' בקרן אורה דכ' דאף דהרמב"ם פסק כר"ע, מ"מ הביא הסברא דבאמת הי' כוונת הגוי לעולה. והק' הקר"א, למה צריך לזה, הא ר"ע לומד מקרא אין מקריבין אלא עולה. ותי' דמזה בלבד היינו אומרים דאין יכול להקריבו גם בתורת עולה, כיון דלא הי' כוונתו אלא לשלמים, ולא יהי' עולה או שלמים, קמ"ל דבאמת הי' כוונתו לעולה, ולכן יכול להביאו בתורת עולה [ומדבריו למדין דלא כדברי המקור ברוך דלעיל, אלא דאין שייך להקדושה לחול בתורת שלמים]. אלא דכ' להסתפק בשאר דברים דאי' בברייתא, עופות, יין, וכו', האם אמרי' דאין הקדושה חלה בכלל, או אף דאין ראויים להקרבה בכלל, מ"מ עכ"פ דין הקדש חלה עליו, וצ"ע.

(ב) והאי פרט לנזירות מהכא נפקא, וכו' - כ' השפת אמת דלכאור' ל"ד נקט האי קו' לריה"ג, דלר"ע כ"ש דק', דל"ל קרא בקרבן נזיר למעט עכו"ם, הא כבר נתמעט מכל הקרבנות. ותי' דבשלמא לפי ר"ע, דהגוי נתמעט מכל קרבנות, פשוט הוא לומר דעכ"ז אינו נתמעט מדין נזירות, ולכן פשוט הוא דקרא בו לומר דאינו יכול להיות נזיר. אבל לפי ריה"ג, הרי שייך גוי לכל הקרבנות, וא"כ מ"ש דנתמעט מקרבן נזיר, אע"כ משום דנתמעט מנזירות לגמרי, וא"כ קרא דנזירות ל"ל, וע"ז תי' דמ"מ יכול לומר לאף לריה"ג נתמעט רק מקרבן נזירות.

(ג) ואי בעית אימא ר"ע, עולה וכל חבירתה - ולכאור' יש לעי', אם ר"ע הוא, למה לי קרא למעט נסכים, הרי ר"ע ס"ל דעכו"ם רק יכול להביא עולה. ותי' השפת אמת דעיקר קרא בא לרבות נסכים לנדבה, רק ממילא אמעוט עכו"ם ולא יתורא הוא.

בו כהן יותר מישראל דאיצטריך לאשמעינן, וגם הרמב"ם קתני דין כהן כדין בפנ"ע, וצ"ע מאי קתני בזה.

(ז) כהן אוכלן - ע' בחשק שלמה דכ' דכיון דהעכו"ם הקדיש ע"מ שיתכפרו בה הכהנים, א"כ הם נעשו בעלים על הקרבן.

(ח) הא ר' יוסי הגלילי הא ר"ע - ע' בשפת אמת בזבחים (קטז). דכ' דהמח' אמוראים התם אם גוים מקריבים שלמים או לא תלוי במח' תנאים דכאן. אולם ע' בקרן אורה שם דכ' דלאו חדא פלוגתא היא, דתנאי דכאן פליגי לענין הקרבה בבית המקדש, אם צריכין להיות עולה או לא. אבל מח' דהתם היינו אם יכולים להביא שלמים בבמות דידהו, ואפשר דאינם תלויים בהדדי. ועוד כ' שם לחלק באו"א, דכאן נח' לאחר מתן תורה, ושם נח' לענין קודם מתן תורה, ע"ש.

(ט) איש איש לרבות את העובדי כוכבים שנוודין נדרים ונדבות כישראל - ע' בחשק שלמה שהביא מה שהק' הפנים מאירות, דתפשוט מכאן שאלת הגמ' אם הני כהני שלוחי דרחמנא נינהו או אם שלוחי דידן נינהו, תפשוט מהא דשלוחי דרחמנא נינהו, דאם שלוחי דידן, הא אין שליחות לעכו"ם, ואין יהיו יכולים להביא קרבנם. וכ' החש"ל דיש ליישב, ע"פ מש"כ תוס' בקידושין (כ"ד) דכל השאלה הוא אם הם נמי שלוחי דידן, אבל ודאי שלוחי דרחמנא הם, משום דמי איכא מידי דאנן לא מצינן למעבד ושליח מצי משוי, אלא מ"מ שפיר שייך לומר דנעשו שלוחים דידן מגו דהוה שלוחי דרחמנא. וא"כ, י"ל דה"ה בנוגע גוים, דנניח דאין גוים יכולים למנות להיות שלוחם, אבל כיון דשלוחי דרחמנא נינהו, י"ל דמגו זה נעשה גם לשלוחים שלהם [ואולי יש לחלק, דבשלמא בנוגע הא דדידן, י"ל דהחסרון הוא בהמינוי שליחות, דאין בכוחו למנות שליח על דבר שאין הוא עצמו יכול לעשותו, אבל מ"מ מגו דהוה שליח דרחמנא, יכול גם ממילא להיות שליח דידו]. אבל בנוגע לעכו"ם, לכאור' הוי חסרון בעצם, דאין שייך שליחות אצל עכו"ם, וא"כ גם לא יהי' שייך לומר דמגו דנעשה שליח דרחמנא, נעשה גם שליח של העכו"ם, וצ"ע בזה].

(י) מנין לרבות העופות וכו' והעצים - אי' בחי' הגרי"ז דנראה דזה קאי אליבא דרבי דסובר דעצים איקרו קרבן, דאל"כ הא לא הוי כ"א